

Ny markförlagd 50 kV-ledning mellan station Mora och station Öna

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Ansökan om nätkoncession för linje

Maj 2023

Projektorganisation

Ellevio AB
115 77 Stockholm

Telefonväxel: 08-606 00 00
Org.nr: 556037-7326

Projektledare: Fredrik Bergman
Tillståndsfrågor: Sofia Miliander

MKB

*Rejlers Sverige AB
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala*

Rejlers.com

Uppdragsledare:
MKB-handläggare: Anna-Stina Lind, Anders Lundborg

2023-08-30

2023-103685-0001

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Samrådets genomförande	4
3	Yttranden och bemötanden	5
3.1	Länsstyrelsen i Dalarnas län	5
3.2	Mora kommun	6
3.3	Övriga myndigheter och statliga verk	7
3.4	Organisationer	9

2023-103685-0001 2023-08-30

1 Inledning

Syftet med föreliggande samrådsredogörelse är att sammanfatta samtliga yttranden från myndigheter, organisationer, företag, fastighetsägare och övriga berörda som inkommit under genomfört samråd. Ellevio bemöter de inkomna synpunkterna i denna samrådsredogörelse.

Samrådsredogörelsen utgör underlag till Länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej.

2 Samrådets genomförande

Den 28:e februari mejlades samrådsutskick till myndigheter, fastighetsägare, organisationer och företag. Samrådet genomfördes under tiden 28 februari-31 mars. Mora kommun begärde förlängd svarstid till den 12 maj.

Samrådskretsen redovisas nedan i Tabell 1. Sammanlagt nio fastighetsägare fick utskick.

Tabell 1. Samrådsparter i genomfört samråd

Myndigheter	Inkom med svar
Länsstyrelsen	2023-04-12
Mora kommun	2023-05-12
SGU	2023-03-22
Trafikverket	2023-03-03
Organisationer	
IFK Mora	2023-03-30
Mora Skyttegille	-
Företag	
Adven	-
Mora Strand AB	-
Sandis AB	-
Skanova	-
Jysk	-
Cirkel k	-
Övriga	

Mora Jordägare, samfällighetsförening	-
Fastighetsägare	-

3 Yttranden och bemötanden

3.1 Länsstyrelsen i Dalarnas län

Länsstyrelsen skriver att man inte har någon synpunkt på Ellevios val av förordad sträckning. Man konstaterar att detta är ett undersökningssamråd samt att Länsstyrelsen har deltagit i tidig muntlig dialog.

Naturmiljö

Den genomförda naturvärdesinventering och beskrivning av naturmiljö samt friluftsliv är tillräcklig. Vid framtagande av ansökan och miljökonsekvensbeskrivning lämnas följande medskick.

Längs norra delen av alternativ A (1 och 2) finns uppgifter om sällsynta arter, silverlöpare och violettkantad guldvinge, i befintlig kraftledningsgata. Silverlöparen gynnas av områden med blottad sand och violettkantad guldvinge av blomrika ängsmarker med värdväxten (ffa ängssyra). Inom de utpekade områden i figur 1 bör inte omfattande körning med arbetsmaskiner ske. Områden med blottad sand och områden med ängsvegetation bör inte täckas över med schaktmassor. Områdena bör inte användas som upplagsplats efter avverkning, och ris bör inte läggas ut över områdena.

Att skapa nya sandblottor vid anläggandet av elkabeln i den nya ledningsgatan är positivt.

Risk

Vid utbyggnad av station Öna och projektet i övrigt behöver behovet av anpassning utifrån risken för översvämning beaktas.

I anslutning till alla stråkalternativ finns det potentiellt och/eller konstaterat förorenade områden som behöver beaktas inför schaktarbeten.

Enligt underlaget framgår att provtagning kommer genomföras inom projekteringsarbetet. Kommunen är tillsynsmyndighet för samtliga närliggande förorenade områden. Inför provtagning behöver tillsynsmyndigheten kontaktas för samråd om provtagningsplanen.

Innan provtagningen är genomförd är det inte möjligt att avgöra behovet av skyddsåtgärder utifrån förorenad mark. Länsstyrelsen förutsätter därför att lämpliga skyddsåtgärder tas fram när kartläggningen av den eventuella föroreningsituationen är genomförd.

Av underlaget framgår det inte hur schaktmassor kommer att hanteras. Det konstateras endast att det behövs en yta för uppläggning. Det behöver framgå hur schaktmassor kommer hanteras. Länsstyrelsen förutsätter att ett avsnitt om masshantering tas fram efter genomförd markundersökning.

Vatten

Miljökonsekvensbeskrivningen bör omfatta en bedömning av påverkan på vattenmiljön samt försiktighetsåtgärder för den händelse att ledningen skulle behöva förläggas på botten av Sandängskanalen.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för yttrandet och för värdefull vägledning inför kommande skede. Ellevio uppskattar att Länsstyrelsen skriver att samrådsunderlaget beskriver sträckningar och förutsättningar på ett bra sätt.

Uppgifter om lämpliga områdena för sällsynta arter (alternativ A1 och A2) noteras liksom de särskilda miljöer som de kräver. Inom ramen för kommande MKB avser Ellevio att beskriva planerad hänsyn till dessa områden och verka för att marken återställs med sandblottor och på så vis förbättra livsbetingelserna.

Avseende skyddsåtgärder för potentiellt förorenad mark kommer dialog om provtagningsplanen tas med Mora kommun, såsom tillsynsmyndighet, inför provtagning. I det fall markförorening konstateras kommer en anmälan enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd att lämnas in till tillsynsmyndigheten. I denna beskrivs planerade försiktighetsåtgärder och masshantering.

3.2 Mora kommun

Ellevio har inkommit med önskan om yttrande från Mora kommun angående en ny markförlagd 50kV elektisk ledning mellan elstationen i Öna och elstationen på Sandängarna avseende fysisk planering och natur. Kommunens yttrande nedan har sin utgångspunkt i den fördjupade översiktsplanen för Mora tätort, laga kraftvunnen i november 2021, och i de naturvärden vi ser i det berörda området.

Fördjupad översiktsplan för tätorten (FÖP)

Vägreservatet på Sandängarna för förbifart Mora befinner sig precis på den befintliga ledningsgatan. Ellevios förordade alternativ kommer enligt dem inte att medföra någon negativ påverkan på reservatet eftersom, om vägen byggs, kommer krävas en flytt av både befintliga ledningar vid Mora station och den nya ledningen.

Reservatet i den fördjupade översiktsplanen för tätorten har en bredd om ca 100 m, vilket medger viss justering i sidled och är baserat på den vägplan som dåvarande Vägverket tog fram. Det är viktigt att möjligheten för en förbifart inte försämras framöver. I FÖP:en redovisas att "Reservat för förbifart ska finnas kvar". Nu planeras en bättre genomfart genom Mora byggs men det är viktigt att möjligheten till en förbifart finns kvar i framtiden. Därför finns reservatet, med olika sträckningar, kvar."

Den föreslagna ledningen passerar genom delområdet Tuvan-Sandängarna i den fördjupade översiktsplanen. Alternativ A1 och A2 ligger inom "grönområde som ska värnas" och alternativ B inom "utvecklingsområde för funktionsblandad bostadsbebyggelse". Alternativ B kan innebära att möjligheten till exploatering på Sandängarna begränsas eller att ledningen behöver flyttas när området exploateras.

I sin västra dragning passerar ledningen genom delområdet Öna, som inte har några särskilda riktlinjer för aktuell fråga eller plats.

De befintliga luftledningarna passerar även FÖP:ens delområde Noret norra, och för det delområdet finns en riktlinje om att ledningen ska markförläggas eftersom kommunen planerar för bostäder i området mellan Noret och Vattnäs. Det är önskvärt att även befintliga luftledningar markförläggs från Öna, över Sandängarna och genom Noret norra. Detta skulle medföra en ökad byggbarhet i Noret norra, vilket är ett kommunalt exploateringsområde.

Detaljplaner

Alla tre alternativ berör i huvudsak allmän plats eller område för luftledning i detaljplan. Dock berör alternativ A1 och A2 fastigheten Öna 397:1 som är planlagd för handel och småindustri. Vilket innebär en inskränkning i möjligheten att nyttja hela den byggrätten.

Naturvärden och strandskydd

Om alternativ A1 eller A2 väljs så har kommunen inte några synpunkter vad gäller påverkan på naturvärden. Väster om ställverket [Not: station Mora] finns hänsynsytor där det är viktigt att lämna sandytor och stigar fria från ris, men det är bra att göra så längs hela sträckan. I samband med grävningen kommer ytterligare områden med blottlagd sand skapas vilket är positivt.

Sammanfattningsvis och summering

Sammanfattningsvis förordar Mora kommun A2, i andra hand A1. B ser vi som olämpligt. Vi vill att Ellevio beaktar skrivningarna i FÖP:en, framför allt avseende vägreservatet och ser gärna att alla Ellevios ledningar i området markförläggs.

Frågan om strandskyddsdispens krävs kan behöva ställas till Miljö- och byggnadsförvaltningen/ bygglovsenheten, men vidtas skyddsåtgärder enligt underlaget så kanske det inte behövs.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för yttrandet.

Då vägreservatet tolkas vara planerat mitt i ledningsgatan anses den planerade ledningen inte medföra någon ytterligare negativ påverkan på vägreservatet. Detta beror på att en väg inte kan byggas i vägreservatet om ledningarna eller stationen är kvar i sitt nuvarande läge. Det innebär att kommunen behöver bekosta en flytt av stor station och befintliga ledningar för att kunna bygga vägen i vägreservatets nuvarande läge.

Ellevio har efter genomfört samråd valt att gå vidare med alternativ A1, som förordas i samrådsunderlaget.

3.3 Övriga myndigheter och statliga verk

3.3.1 SGU

SGU (Sveriges Geologiska Undersökningar) hänvisar till SGU:s allmänna riktlinjer vilka redovisas nedan:

Yttrande avseende infrastrukturremisser Markens geologiska och morfologiska egenskaper är grundläggande för olika områdets miljöförhållanden, geotekniska egenskaper,

grundvattenförhållanden och associerade risker. Tidig användning av geologisk information vid planering och projektering kan därmed minska kostnader och miljöpåverkan samt förkorta ledtider för samtliga involverade aktörer.

Vi vill generellt påpeka att vid val av anläggningsmetod har typ av jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivå betydelse ur en hållbar miljö- och kostnadssynpunkt. Kunskap om markens beskaffenhet avseende dessa parametrar kan till exempel användas för optimal placering, design och utförande av infrastrukturanläggningar, lednings-, spår- och vägdragning inklusive tillhörande grundläggning och storleksbestämning av ev. fundament. Detta för att ur teknisk- och miljösynpunkt erhålla hög säkerhet, men även för att om möjligt minska behov av bergmaterial och erforderlig transport. SGU anser att krossat berg eller morän ska användas istället för naturgrus.

För hjälp till handledning och tillgång till relevant information om jordarter, berggrund, grundvatten, geomorfologi, geologisk heterogenitet och geologiska naturvärden, samt georisker, som t.ex. skred, ras, sura sulfatjordar, översvämning, förorenings-spridning och erosion med syftet att planera placering och anläggningsteknik hänvisar vi till vår checklista:

<https://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/infrastrukturprojekt/>

samt vår hemsida: <https://www.sgu.se/>

SGU har även utvecklat användarstöd för flera områden, bland annat hur geologiska frågor kan påverka samhälle och infrastruktur. <https://www.sgu.se/anvandarstod-for-geologiska-fragor/> 2 SGU har tagit fram en checklista för vilken information vi anser bör redovisas i en MKB gällande påverkan på grundvattenförekomst:

<https://www.sgu.se/grundvatten/vattenforvaltning/checklista-paverkan-grundvattenforekomst/>

SGU erbjuder även en karttjänst som visar grundvattenmagasin:

<https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-grundvattenmagasin.htm>

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för yttrandet och för informationen. Som framgår av samrådsunderlaget har Ellevio uppmärksammat att området intill Sandängskanalen utgör ett aktsamhetsområde för skred i finkornig jordart. Då borrning under kanalen planeras kommer ingen schaktning inom detta område ske. Dessa markförutsättningar ska dock beaktas under kommande detaljprojektering.

3.3.2 Trafikverket

Trafikverket skriver om allmänna riktlinjer i ledningsprojekt:

Nyanläggningar av luftledning tillåts inte nära vägen av trafiksäkerhetsskäl utan avståndet till närmaste vägbanas ytterkant och närmaste stolpe ska vara åtminstone stolpens höjd. Det är viktigt att nedfallande ledningar inte utgör en risk för dem som färdas på vägen.

Trafikverket anser att antalet korsningar med vägen ska begränsas och att korsande ledningar ska placeras vinkelrät mot vägens längdriktning.

Enligt 44 § väglagen får det inte dras ledningar inom ett vägområde utan Trafikverkets tillstånd. Ansökan kan göras på www.trafikverket.se. Mer information finns i publikation 2017:227, *Ledningsarbeten inom det statliga vägområdet* som finns på Trafikverkets hemsida.

När det gäller upprättande av anläggningar intill väg såsom transformatorstationer rekommenderas det byggnadsfria avståndet som generellt är 12 meter. Trafikverket hävdar vägområdet och säkerhetsavståndet. Vägområdet är den mark som tas i anspråk för väganordningar och anges generellt som väg till krönet på bakslänten av diket samt ytterligare en kantrensa om 0,5 meter vid åkermark respektive 2 meter vid skog. Säkerhetsavståndet är det område utanför körbanan som ska vara fritt från fysiska hinder i form av fasta och oeftergivliga föremål. Säkerhetsavståndet bestäms av vägens utformning och tillåten hastighet, exempelvis ska säkerhetsavståndet vara 9 meter från vägkant då hastigheten är 90km/h och 7 meter från vägkant då hastigheten är 70km/h.

Kontakt skall även tas med berörda vägföreningar om enskilda vägar berörs.

Om en ledning ska korsa statlig väg, över eller under, krävs att ett avtal tecknas med Trafikverket. Ansökningsblankett och mer information finns på www.trafikverket.se.

Trafikverket förutsätter att ovanstående riktlinjer följs.

Ellevios bemötande

Ellevio kommer att ansöka om tillstånd i god tid för framdragande av ledning inom område för allmän väg. Vid användning av enskilda och privata vägar under byggskedet tecknas tillfälliga nyttjanderättsavtal med väghållaren.

3.4 Organisationer

3.4.1 IFK Mora

IFK Mora förordar i sitt yttrande alternativ A1 och A2 som sträckning för den nya kraftledningen.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för yttrandet och för informationen. Ellevio har efter genomfört samråd valt att gå vidare med alternativ A1, som förordas i samrådsunderlaget.